

027. h21

NÉPÚJSÁG

1972 AUG 20

244

Kuriózumok egy könyvtári gyűjteményben

Kevesen tudják csak, hogy a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Budapest-gyűjteményében számos különleges ritkaság, becses nagy értékű nyomtatvány található. Ezek közül különösen a Zrínyi-kalendáriumot keresik fel szeretettel a kutatók. A hasznos kis könyvecske 1664-ben Bécsben látott napvilágot. „Új- és ó-kalendárium Krisztus urunk születése után való 1664. esztendőre” címmel. A mű értékét nemcsak a rendkívül gondos, finom metszésű betűk szépsége növeli, hanem az a véletlen is, hogy akié a naptár volt, az részt vett Zrínyi nem egy hadjáratában, s gondos feljegyzéseket készített a lapszélre. Különösen egyik bejegyzése kavarta fel a kutatók figyelmét. Eszerint „Gróf Zrínyi Miklós, horvátországi bánt vadászatba egy ördög meglötte” — írja az ismeretlen megfigyelő. Egyébként a Zrínyi nevével számon tartott kis naptár még számos más érdekes, a kortárs oivasók számára nélkülözhetetlen feljegyzést is tartalmazott, többek között a „Rövid tanulság az érvágásba való rendtartásról”. — Mellette novellák, krónika szerepelt, no meg nem utolsósorban jóvendülés az év várható eseményéről. A híres Ballagi Aladár-féle gyűjteményből átkerült vékony kötetecske itt arra hívja föl olvasója figyelmét, hogy Szent István havának 20. napjától nagy szárazság következik. Részletes és bőséges felvilágosítást ad a magyarországi és erdélyi „sokadalmakról”, azaz a vásárokról. Záradékbán „chronológia” szerepel, mind a felső, s mind alsó Magyarországra lött hadakról”, amelyben tekintélyes része van már a török fenyegetésének is.

1744-ből való egy másik érdekes kis naptár, házi és úti új kalendárium. Ez Stanislaus Duzranowski filozófus tanait alkalmazta magyar viszonyokra. Többek között arról olvashatunk benne, „mely időben kelnek a vetések”, s ebből sem hiányzik a jóslat, miszerint „havas télt és esős nyárt várhatunk”. Az érdeklődő ugyanakkor felvilágosítást kaphat „Magyarországnak és a hozzá való tartományoknak emlékezetes dolgairól”.